

LAISVOJI LIETUVA

1946-XII-15

DĖL KO MES KOVOTAME

Lietuvos priešai visą laiką skelbia, kad jūs maži, kad jūs negalite savarankiškai gyventi, kad turite pasirinkti arba rusus, arba vokiečius arba lenkus, kaip šeimininkus. Tačiau mes šitą kvailą didelį ir mažų, galingų ir silpnų filosofiją atmetam ir skelbiame demokratinę lygybės idėją: visi žmonės, silpni ir tvirti, šios tautos, didelės, mažos, visos valstybės, galingos ir silpnos turi tą pačią teisę gyventi ir savarankiškai, demokratiškai tvarkytis. Mes kovojam už savo tautos politinę laisvę ir Nepriklausomybę ir už visų žmonių ir tautų teises ir taikingą sągyvenimą. Pastaruoju metu dar girdime ir iš demokratų mums patarimą gyventi ramiai stovyklose, valgyti URRĄ, os duoną ir nepolitikuoti. Šį patarimą mes laikome visišku nesusipratimu, nes esame laisvi žmonės, ne vergai, ir turime teisę politikuoti, kaip kiekvienas subrendęs žmogus. Kas nekovoja dėl savo tautos teisių, tas nevertas yra žmogaus vardo, nes jis gyvena tik gyvulišką vegetatyvinį gyvenimą. O mes esame politiškai subrendę ir pasiruošę kovoti dėl politinės žmogaus laisvės, dėl tautos ir Lietuvos valstybės Nepriklausomybės. Taigi, nei mūsų priešai, nei mūsų draugai nepajėgs uždrausti mums laisvai politiškai galvoti ir dėl savo teisių atkakliai politiškai kovoti tarptautinėj plotnėj.

Dėl Lietuvos Nepriklausomybės kovoja visos politinės rovės, visi kovos sąjūdžiai, išskiriant komunistus. Tai kam dar reikalingas naujas kovos organas, nauja srovė. Kai upėj užsineša krantai dumblu ir srovė sustoja, tai reikalingi stipresni vėjai, kad sukeltų didesnę srovę ir dumblus išneštų. Kai kultūriniam ar politiniam gyvenime prasideda merdėjimas, reikalingas sambrūzdis, kuris gyvenimą išjudintų, atgaivintų. Mes nenanome, kad esam pašaukti šiam dideliame uždaviniui, tačiau šventai esame įsitikinę, kad mūsų politikoj išgalėjo didelis apsnūdimas, liguistumas, asmeniškumas, intrigos, siauri politiniai požiūriai, tam tikra politinė impotencija. Politika-tai nėra tik noras politikuoti, bet tai yra ir mokslas, ir menas, ir veiksmas. Tuo tarpu mūsų politikos centruose sėdi žmonės, kurie tik nori, bet nesugeba politikuoti. Jie puikiai moka intriguoti, peštis dėl kambarių, dėl materialinių gėrybių, bet jie nesugeba žmoniškai parašyti peticijų, memorandumų, o ir tuos pačius parašytus, henešiodami kišenėse pražudo. Jie visuomet nepataiko į reikalą ir visuomet vėluoja. Parapijoj gali būti pakenčiamu klbonu, dar nereikia, kad galima vesti politiką. Neiū Dievui, mokslas, politini vienas, gyvenimo tempas nuėjo labai sparčiai ir labai toli, o mūsų žmonės savo galvojimu, savo taktika, savo lėtumu labai atsiliko. Ir šį atsilikimą perkelti į politinę veiklą yra didelis pavojus neiškovoti pagrindinio tautos ir valstybės dalyko: Nepriklausomybės. Mes esam linkę kovoti dėl Lietuvos Nepriklausomybės moderniaisiais ginklais: galingu žodžiu ir skubiu veiksmu.

Tuo metu, kada partizanai, laisvės kovotojai žūsta dėl Lietuvos Nepriklausomybės, politinės partijos išseivojoj riejasi dėl pirmenybių, dėl būsimų ministerių portfelių, dėl valdžios. Jos sudarinėja savo klikeles, kurios neturi nei politinės programos, nei politinės nuovokos, nei politinių, idėjinų pagrindų. Jos sudaromos tik tam, kad galėtų daugiau savo atstovų praveisti centre. Tai yra labai panašu į politinį šmugelį, negu į morališkai pažeisinamą politiką. O ar tos partijos turi ryšių ir duoda direktyvų kovotojams, ar jos reaguoja į tautos, valstybės ir šėivių bendruomenės tragiškus momentus.

Ar jos moraliskai ir materialiskai rūpinasi i varga, skurda patekusiais lietuviais ligoninėse, i gatvę atsidūrusiais? Koks jų ryšys su gyvuoju, tikruoju gyvenimu, su stovyklų žmonėmis, kurie negali prisitaikyti gyvo centro žodžio, moralinės paranos. Mes esame su tais, kurie kovoja Lietuvoje, su tais kurie kenčia ištremtyje, su visais tais, kurie yra muskriaus-ti, svetinųjų persekiojami. Mes atsiremiam i Lietuvos partizanus, i Lietuvoje kenčiančius žmones, o ne i tuos, kurie išeivijoje kovoja dėl asmeninių materialinių sąlygų.

Šiandien mėgstama linksniuoti demokratija. Tačiau tie, kurie tą žodį taip dažnai kartoja, labai dažnai elgiasi visai nedemokratiškai. Daugybė demokratų sėdi bendruomeniu komitete, Raudonojo kryžiaus pirmininkų ar narių kėdėse ir dažnai susilaukia iš jų išrinktųjų tarpo kritika, reikalavimus atsistatydinti, tačiau jie laikosi savo vietu isikibę, kaip kokie diktatoriai ir neužleidžia kitiems. Kodėl tie demokratai taip mėgsta diktatoriškas sąlygti ir nesutali savivaliauti. Mes manome, kad tikroji demokratija reikalauja klausyti visuomenės balso, opinijos ir laiku pasidaryti atitinkamas išvadas. Mes taip pat kovosime dėl demokratijos, bet teisingai suprastose, žmoniškos, kultūringos demokratijos, kuri turi išskelti i priešakį pačius gabiuosius žmones, o ne politinius viznieriūs, savanaudžius kovotojus dėl URRR, os ar Raudonojo Kryžiaus lovio.

Demokratija nėra tai tik priemonė išskopti i valdžią ir joje naudotis privilegijomis, bet tai yra teisingumo, žmoniškumo ir gerovės vykdy-nas. Jei demokratas teškurpina kaip išeivijoje, besėdint politiniame centre, išnaudoti ryšių galimumus savo brangenybėms padidinti, kaip grįžti i Lietuvą ir vietoj vieno dvaro, išigyti kelis dvarus, tai toks demokratas yra nevertas nei šimtadalio "fašisto", ar net mūsų kekenčiamo komunisto, nes dar ir idėjinis komunistas kovoja dėl kitų, o ne dėl savo gerovės, o tuo tarpu toks demokratas, surinktus neturtingiems žmonėms pinigus, naudoja savo asmeniniam pralobimui. Mes politika ir demokratija suprantame kaip veiksmą ir tarnybą, paslaukojimą kitiems, kovą dėl teisingumo ir žmoniškumo. Tuo atžvilgiu mes trokštame įgyvendinti tikrąją demokratiją, kurios pagrindinis tikslas - lietuvių gili demokratine kultūra, ju materialinė, teisingai paskirstyta, gerovė ir žmoniškas, lygus kiekvieno žmogaus traktavimas. Žmoniškumas yra šios demokratijos pagrindas.

Mes kovosime dėl Lietuvos Nepriklausomybės, dėl teisingos ir tikros demokratijos ir dėl lietuvių gerovės, kultūrinės pažangos ir materialinio gerbūvio.

IS GEN. EISENHOWERIO KELIONĖS

Amerikos generalinio štabo viršininkas gen. Eisenhoweris atliko š. m. spalio mėn. inspekcinę kelionę po Europą, kurioje atliko eilę konferencijų su amerikiečių kariuomenės vadais Vokietijoje ir Austrijoje. Taip pat lankėsi Anglijoje ir ten kalbėjosi su Anglijos kariuomenės štabu, kuris pradžia jam esąs davęs savo lankymosi Amerikoje feldmaršalas lordas Montgomery.

Daug spėliojimų sukėlė tas faktas, kad gen. Eisenhoweris pakeitė savo numatytą planą ir neaplankė 33 divizijos, kuri stovi Gorcijoje ir yra laikoma iš 4 divizijų viena iš geriausių, kurios šakartiniu metu yra Europoje. Manoma, kad norėta išvengti sątykių itempimo su Tito Jugoslavija, nes šiuo metu vėl i pirmą vietą svarbiausių tarptautinių problemų, iškyla Triesto klausimas ir kuris yra svarstomas keturių užsienio ministrų Naujorke.

Apie gen. Eisenhowerio kelionę yra daug kalbama ir rašoma. Ištisa eilė prancūzų dienraščių tvirtina, kad žina iš patikimų šaltinių, jog gen. Eisenhoweris aptarė su Anglijos kariuomenės štabu strateginį planą, jeigu kartais kas nors užp ltu iš ryto.

Pagal tas informacijas atsiskakoma ginti Prancūzija kuria, be abėjonės, rusu kariuomenė greitai okupuotu. Kilus karui su Sov. Rusija, ši galėtu trumpiausiu laiku i Vakarų Europą mesti mažiausiai 205 divizijų. Anglo-saksai galėtu prieš tą jėgą pastatyti daugiausiai 40-45 diviz. Beto, išsižadėjimas

ginti Prancūzijos aiškinamas iš dalies ir politiniais sumetimais. Xžsting-
Vašingtonas su neslepianu nekantrumu seka vidaus įvykius šiame kraš-
te ir nuogastauja komunistiniais partizanais, kad tie nepultu iš užpa-
kalic angliū-amerikiešių kariuomenės, jeigu fronto linija eitų pagal Pran-
cūzijos rytų sienas. Antraip anglo-saksų kariuomeniu vadai mano, kad su-
siorganizuos Prancūzijos žemėse, prieš rusų okupaciją stiprūs pasiprieši-
nimo punktai, vadinama "maquis", kaip tai buvo jau padaryta prieš vokiečius.

Anglo-saksų defenzyvinė strategija turėtų eiti daug toliau, nes numa-
tytas gen. Eisenhowerio planas numato pasitraukimą beveik iš visos Europos,
su išimtimi atsparos taškais Portugalijoje ir Sicilijoje. Portugalija tu-
rėtų gauti iš Amerikos paskolą sumoje 500 mil. dolerių už bazių nuoma Azorų
salyne, kurie būtų pakeisti į stiprias tvirtoves ir svarbiausius atspa-
ros taškus angliū-amerikiešių kariuomenių.

Ir tikrai antrojo karo fazėje, t.y. trečiame pasauliniame kare iš Azorų
salų, Sicilijos ir D. Britanijos salyno, būtų invazijos pradžia į Vakary
Europą. Tiesą pasakius, Vakarų Europa, kaip numatoma, neturės didelės reikš-
mės ir bus tik antraeilis kovų laukas būsimame kare.

Bė abejonės, didžiausi karo mūšiai įvyks Kinijoje, Centralinėj Azijoje,
Vid. Rytuose ir dar manoma šiaurinėj Arktikoje.

Iš kur imami skaičiai 200 bolševikiškų divizijų, kurias dažnai karto-
ja įvairiuose pranešimuose p. Churchillis ir štabų apskaičiavimai?

Drg. Stalinas, kaip žinome patikrino paskutiniame savo pranešime, kad
Sov. Rusija laiko užimtuose kraštuose tik 60 divizijų. Kaip matome skirtu-
mas yra didelis. Bet tik taip paviršutiniškai atrodo.

O reikalas toks, kad sovietų karinės jėgos užimtuose kraštuose, kurios
dar neseniai susidėjo iš 20 pėst. divizijų, 20 tankų diviz., 15 rait. korpu
ir virš 5000 lėktuvų, buvo taip sumažintą, tas įvyko pagal Stalino įsakymą
demobilizuotis. Tačiau čia reikia suprasti tikriau apie kariuomenės per-
grupavimą, negu apie tikrąją demobilizaciją. Pagal Stalino planą ir įsaky-
mo vykdymą skaičius sovietų kariuomenės Vokietijoje, Austrijoje, Lenkijoje,
Vengrijoje ir Bulgarijoje buvo sumažintas iki 57 divizijų, 3 korp. kavale-
rijos, bet tuo pat metu sudarytos trys armijos atsarginės ant taip vadinamų
sienų sovietinių zonų. Tų armijų vadai yra: Rokosowski, kurio vyr. būstinė
yra Kaliningrad/Karaliaučius/, Tolbuchin - Brastoj ant Bugo ir Žukov-
Odesoje. Sovietų kariuomenės sukoncentruotos taip vadinamose atsargos zo-
nose siekia 53 div. ir 7 korp. kavalerijos. Tuo būdu užimtuose kraštuose ir
pasienio zonose Sovietai turi 100 div. pėst. ir tankistų, be to, dar 10 korp.
kavalerijos. Prie to dar reikia pridėti 65 div. vasalinių valstybių/12 čekoslovakų,
14 lenkų, 21 jugoslavų, 3 bulgarų ir 10 rumunų/Sudėjus krūvon yra
175 div. pėst., tankistų ir 10 korpu kavalerijos, kurios Sov. Rusija gali pa-
audoti tuoju pradėjus karą Vak. Europoje ir Balkanų pusiasaly. Sovietai
turi taip pat stiprias oro pajėgas, apie kurias trūksta apytikrių žinių.

Taip pat labai rinta atrodo sovietų armijos koncentracija Kaukaze,
Centralinėj Azijoje ir Tol. Rytuose. Prieš Turciją, Persija ir Afganistaną
Sovietai gali mesti, neskaitant Žukovo armijų, kurios yra paskirtos iš sau-
sumos pulti Konstantinopolį, 40 diviz. pėst., 10 diviz. tankistų apginklėtų
moderniškiausiais ginklais, o taip pat 15 div. Dono, Tereko, Kubanės ir Ura-
lo kazokų, arba kartu 65 diviz. Pagaliau Tol. Rytuose marš. Malinowskis tu-
ri savo žinioje 60 div. iš jų 35 pėst. div., 10 tankų div. ir 15 kavalerijos.
Taigi 125 divizijos Azijoje ir 175 div. Europoje, viso 300 divizijų gerai ap-
mokytos ir apginkluotos moderniškais ginklais.

Ekspertų nuomonė, kad pirmuose karo mėnesiuose, Sov. Rusija gali išsta-
tyti 5 mil. vyrų, neskaitant satelininių valstybių kariuomenės.

Teisybė, Sovietų biudžetas š. m. suredukuotas palygius jį su praeitais
metais apie 1/2 %. Ta aplinkybė iššaukė anglo-saksuose džiaugsmą. Tačiau,
New York Herald Tribune" rinta nurodo, kad nereikia užmiršti apie du da-
lykus, būtent, kad karo biudžetas 1945 m. apėmė tik kelis mėn. karo, o antra
pusė beveik sovietų armijos gyvena iš okupuotų kraštų sąskaitos. Išidėmė-
tina, kad karo biudžetas 1946 m. yra didesnis negu 1941 m., kuomet Rusija

ginklavosi ir ruošėsi karui su Trečiuoju Reichu, ir 2 1/2 milijonus negu 1938 m. paskutiniomis taikos metais. Taip pat reikia atsiminti faktą, kad 1946 m. biudžeto išlaidos skiriamos įvairių tykslo tyrinėjimams ir pakelti apie 240%. Tuose mokslu tyrinėjimuose yra ne kas kita, kaip atomines energijos išradimas ir panaudojimas jų karo tikslams.

Atsižvelgiant į tokių pranešų skaičių sovietų kariuomenės, anglo-saksai žemynė yra keletą kartų silpnesni. Taip pat Amerikos kariuomenė, pagal gen. Eisenhaverio pranešimą, yra šiek tiek suražinama ir taip plonai išstep-ta ant didžiausių Europos ir Azijos plotų, kad toji JAV silpnybė gali sudaryti pavojų ištisai eilei įvykių, kurių galas gali būti labai nemalonus. Gen. Eisenhaverio išpėjimas, diplomatinio būdu vienare klube per diskusijas "New York Herald Tribune" spalio 31 d. duoda daug galvoti. Reikia pridurti, kad JAV žemyno armija š. m. rugsėjo 30 d. skaitė 1 745.000 karių, iš kurių 603.000 yra už savo krašto ribų; jos stovis iki 1947 m. sausio 1 d. turėtų redukuotis iki 107.000 vyrų. B. Britanija neturi daugiau kariuomenės, o skai-čius anglių karių už savo Imperijos ribų siekia 765.000.

Tiesą pasakius, silpnumas anglo-saksų žemyno kariuomenės išsilygina su milžiniška jūrų jėga, oro laivynu ir techniškai persvera. Šis svarbiau-sia yra atominė bomba, kuri yra didelės reikšmės. Turp kitko reikia pažy-mėti laikraščio "Daily Express" reveliacijas, kurios tvirtina/kad JAV tu-rėjo tik 8 atomines bombas, kuomet puolė iš oro Hirošimo ir Nagasaki mies-tus ir kad dabar turi 96/. Tačiau nei jūrų laivynas, nei oro eskadrilės, nei pagaliau atominės bombos negali iškartu rusų milžiną pakuldyti pirmoje stadijoje t. y. ginkluotame konflikte reikia skaitytis su dideliais laimė-jimais sovietų armijos visuose žemyno frontuose, taigi ir Vakarų Europoje.

Bet ar ištikrųjų anglo-saksai be mūsų atiduos Pirinėjų pusiasalį, Italiją ir Graikiją, šia reikia gerokai pasabejoti. Dėlto jeigu prancūzų spauda ši gen. Eisenhaverio planą paskelbė ir tvirtina, kad ištikrųjų šal-tinių, tai yra tik vienas iš planuojamų ir svarstomų varijantų kariuomenės štabuose ir nėra jis galutinis arba neatšaukiamas nuterimas.

Ir pagaliau neoficialus JAV kariuomenės laikraštis "The Army Times" praneša žinutę, kad artimiausiu laiku gen. Eisenhoweris pasitrauks iš Gene-ralinio štabo viršininko pareigų, nes jis nepatenkintas iš Baltųjų Rūmų pusės, dėl stokos diskios politikos santykiuose su kariuomene, o ypatingai finansiniuose dalykuose. Generalinis štabas nežino iki šiol, kokiu biudže-tu galės naudotis sekančiais metais, taip pat nėra tikras ar kongresas pra-tęs besibaigiantį įstatymą kovo mėn. dėl naujokų ėmimo.

Tokiose sąlygose gen. Eisenhoweris nutarė geriau pasitraukti. Karo De-partamentas atsisakė duoti bet kokių paaiškinimų dėl šios žinutės. Reikia dėlto naktriškai laukti tolimesnių įvykių, kurie turi atnešti visam laisva-jam pasauliui šios aukščiau minėtos mislės sprendimą.

KAS GI TIE AGOISTAI ?

"Mažojo Židinio" 10 Nr. vedamajame "Agostinės kombinacijos" svars-tomas vadovujančių kovai dėl Lietuvos Nepriklausomybės organų teisėtu-mo klausimas. Mat, pastaruoju metu be Vliako atsirado dar VLAKAS ir LAKAS. VLAKAS yra dabartinės sovietų okupuotos Lietuvos partizaninės rezisten-cijos ir okupuotos tautos pasipriešinimo valios reiškėjas. LAKAS yra Švei-carijoje Gabrielio sukurtas tarptautinės juridinės kovos dėl Nepriklausomy-bės organas. Dėl Vliako galime labai aiškiai pasisakyti, kad jeigu jis yra Lietuvos kovojančios tautos valios reiškėjas, mes prieš jo valią nusilen-kiame, nes laikome, kad tik tie turi teisės kalbėti Lietuvos vardu, kurie jos Nepriklausomybę gina ginklu ir krauju. Dėl LAKO mūsų pažiūra yra taip pat aiški: Gabrielio veikla, nežiūrint kai kurių propogandos srityje nuopel-nų, visuomet buvo destruktivi ir asmeniška, todėl ir atnestina.

"Mažasis Židinys", aiškindamas, kodėl atsirado naujų kovos dėl Nepri-klausomybės organų, pažymi, kad tai galėjo atsirasti arba iš nepasitenki-nimo jau dirbančiais, arba iš nepakankamo orientavimosi apie jau dirbamą darbą, arba iš konkurencijos noro, arba dar blogiau, iš noro patį veikimą suskaldyti ir sulikviduoti."

Kad tai būtų įvykę "iš nepasitenkinimo dirbančiaisiais, "Mažasis židinys" atmetta, nes niekur vieni to nepasitenkinimo nebuvo pareikšta. Tai tiesa, kad vieni to nepasitenkinimo pareikšta, bet šiuo metu, viena, viešai nieko negalima apie slaptą veikimą kalbėti, o, antra, šiandien didžiausias šio organo veiklos kritikas, jeigu jis tik nėra komunistas, nenori nei viešai, nei slaptai savo gal net ir labai pagrįstos kritikos skelbti, nes tai bus pakankama bendrai Lietuvos idėjai. Tačiau, jeigu geros valios lietuviai apie tai tyli, tai dar nereiškia, kad mūsų tremtyje vadovaujantieji organai yra tobulai susidaryę arba sudaryti ir kad jie gerai dirba.

Naujų organų pasirodymas plaukia ne vien iš nepasitenkinimo senųjų organų veikla, bet pirmoj eilėj iš susidarėjusios Lietuvos politinės padėties. Šių dienų kovojanti Lietuva išsina iš teisingo pagrindo, kad visa nazistinė kovos našta, atsakomybė ir sekmes gula ant ginklu kovojančių okupuotoje Lietuvoje pačių. Todėl ir vadovavimo pirmenybė priklauso tik Lietuvoje kovojančiam organui, o ne nuo šios kovos pasitraukusių tremtinių daliai.

"Mažasis židinys" tarinėja Vlaką, kad jis kilęs iš tremtyje esančių žmonių, kad jis noris totalistiniu keliu paveržti iš Vlakos vadovavimą, kad jis noris "visos tautos/kovojančios/aukas ir pasiryžimus supraktikuoti su viena grupe ir jos valią paversti reikšti vienos grupės žmonėms". Ir savo antraštė apibendrinamas visa tai jis vadina egoistinėmis kombinacijomis.

Mūsų turimomis žiniomis Vlakas yra atsiradęs ne iš tremtyje, bet Lietuvoje. Vlakos žmonės gal labai norėtusi sužinoti visas paslaptis apie kovojančią Lietuvą, bet jeigu jis neturi tiesioginių ryšių, tai jis neturi teisės reikalauti, kad kiti jam tai padarytų. "Mažasis židinys" kaltina naujų organų kūrėjus išipareigojusiais svetimiesiems, bet mes nežinome, ar "Mažojo židinio" žmonės nebuvo išipareigoję svetimiesiems, kai jie darė konferencijas su NKVD ir siūlė bendradarbiavimus komunistams.

Taip "Mažasis židinys" supranta egoizmo sąvoką, rums taip pat neiškalbėti. Pav. ar jie kovą ginklu Lietuvoje arba riziką nuvykti į Lietuvą laiko egoizmu, o tokį pabėgimą iš Lietuvos, kad net savo vaikus paliko Lietuvoje, kad tik tevaris būtų lengviau tremtyje gyvoti ir vadovaujamuose organuose nieko neveikti laiko altruizmu" ar "Mažasis židinys" pav. spekuliaciją žmonių nelaimėmis taip pat laiko altruizmu.

"Mažasis židinys" naujų organų pasirodymą smerkia ir dėl to, kad vieni nori reikšti ne bendradarbiavimo, ne talki inkavino kryptimi, bet totalistiniais, antidemokratiniais metodais. Mes jau iš seno žinome dašiniųjų, kurių organas yra "Mažasis židinys", taktika: jeigu mes, dešinieji vadovaujame - tai "demokratiškai", nors nors ta demokratija remiasi diktatoriniais metodais, bet jeigu kas kitas vadovauja, ar nori vadovauti - tai tas totalistas, antidemokratas etc. "Mažasis židinys" puikiai žino, kad vadovaujamuose organuose buvo tam tikru "atsikratymu", kad sudarytu tokią ne demokratinę, bet totalistinę sistemą, kur "Mažojo židinio" srovės žmonės turėtų dominavimo arba mažiausiai gromyksišką veto teisę. Katalikiškam "Mažojo židinio" nelabai ir padoru skelbti netiesą, kad tik viena grupė nori visos kovojančios tautos aukas ir pasiryžimus su savo interesais supraktikuoti. "Mažasis židinys" žino, kad ir jų žmonės buvo numatyti ir, reikia tikėti, Lietuvoje yra vadovaujantiame organe. Bet šia eina kova ne dėl demokratijos, o dėl visiško vadovavimo. Mums ši kova, kurie esame nuosalyje, yra daugiau negu juokinga, ji mums sukeliu baimę, kad bekovodami dėl vadovavimo neprarastų, nepralaimėtų be dros lietuvių kovos dėl nepriklausomybės. Bet už tai, atsakomybė kris mūsų židiniui, atseit besiriejančių partijų sąžinei.

Taip pat mums seniai pažįstama "Mažojo židinio" taktika šauktis vienybės. Tiesa, šią taktiką jie pasiskolino iš jų kartais šmeižiamo antano Smetonos ir emė vartoti nuo to laiko, kai vadovaujamuose organuose užėmė smetoniską poziciją. Tačiau šioje taktikoje slypi didelė nenuoširdumo dozė. Dieve gink, visi lietuviai tylėkite ir junkitės apie mus, o

- 6 -

mes jus, kurie esate ne mūsų politinio įsitikinimo, kiršinsime, šmaištinsime ir po vieną likviduosime. Šiu, už tokią vienybę, mes teremsime ne "Mažojo Vidinio" žodinių altruizmą ir višybę, ne ju veikino egoizmą ir "kombinacijas", bet savo kraują, gyvybę ir riziką besitukojančių lietuvių kovą už Lietuvos Nepriklausomybę.

Mustatviti kas dirba svetimiesiems, kas dirba dėl konkurencijos ar dėl provokacijos paliekama "Mažojo Vidinio" sąžinei su sąlyga, kad pirmiausia pasižiūrėtų į savo ir savo žmonių sąžinę.

TARPTAUTINĖS POLITIKOS APVALIGA SUVIVUSIŲ RAŠTŲ RŪMĖS

Šiandien šia, rštoj kitur, lyg tai būtų ateities laimą burlanti. Šigonė, JTO/Jungtinių tautų organizacija/blaškosi tarp dviejų kontinentų Amerikos ir Europos. Ši naujoji organizacija yra šio pokarinio laikotarpio statomas rūmas, dėja, iš suvivusių raštų. Tame kilnojama jame rūme, rungtiasi dėl pasaulio pirmavino dvi galybės: JAV ir STRS. Šis rungtyniavimas eina ne dorais, bet paremtais klaida, apgula ir nuolatiniu laikko vilkinimu.

Kai apie šią organizaciją ima galvoti, šis galvojinis vada toleliau. Anglosaksai-amerikiečiai ir britai manydama, kad šis karas ilgai užtruks, prilaidsdami didesnę vokiečių ir japonų pasipriešinimą ir baimindamiesi bolševikų išdavystės - pasirašymo atskiros sutarties su vokiečiais, pažada Sovietams daugiau, kaip gali tesėti. Stabtelkime ties Jaltos nutarimais, kurie yra patys esminiai, nes jie buvo tolimasniu pagrindu Potsdamo nutarimams pasirašyti.

Ką daro prakilnieji anglosaksai? Jie žada, ramina ir vėl pažada. Jaltos slaptuose susitarimuose, kurie per nepasižiūrėjimą per anksti išvydo pasauli, bolševikams žada 6 mrd. dol. kraštui atstatyti, 4 mrd. dol. maistui pirkti, remti sovietinę prekybą, suteikia Kremliui teisę pasirašyti dvišales sutartis t.y. užvaldyti Lenkiją, čekoslovakiją, Vengriją, Austriją, Rumuniją, Bulgariją ir Jugoslaviją. Tiesa, šie kraštai sovietu turi būti laikomi "nepriklausomais" demokratiniiais", bet juose suteikiamas ūkiškas monopolis. Numana, kad amerikiečiai žinojo, ką reiškia ūkiškas monopolis. Jie turėjo suprasti, kad šis monopolis pažeis tu kraštu-valstybiu suverenumą ir demokratiškumą. Pagaliau, Rooseveltas ne iš to kairiuju, kurie galėjo patikėti, kad sovietuose viešpatuotų demokratija.

Visai nesuprantama, ką Rooseveltas galvojo, kai jis Kremliui pažadėjo laisvą išėjimą į Viduržemio jūrą. Dardanelių sąsiauryje bolševikams suteikta teisė sustiprinimams daryti. Debar Vašingtonas siunčia į Dardanulus karo laivyną, kai bolševikai sumaniais būdais įkelia koją į Iraną, sukelia pilietinį karą Graikijoje ir nuolat "spaudžia" Turkiją, siekdami įsikurti Bosforo pakrantėse.

Vokietijos klausimu nėra ko amerikiečiams "jaudintis", nes jie patys sukūrė nenusausinamą bala. Juk Rooseveltas pažadėjo bolševikams milijonus vokiečių, kurie turi penkis sovietuose dirbti sugriautai šaliai atstatyti. Visa karo pramonė, bolševikų srityje, gali būti išvežta į Sovietus. Jo išmone, nemažiau 75% visos vokiečių pramonės, skirtos reparaacijoms, turi būti atiduota Maskvai. Karaliaučiaus sritis, kai kurios teritorijos, anksčiau priklausiusios Lenkijai, čekoslovakijai, Vengrijai, Rumunijai, Maskvai atiduodamos.

Tai padaryta 1945 m. vasario mėn. Maskva suteiktu pažadu neatsisako. Amerikiečiai atsiduria kryžkeleje. Dolerinė politika pergyvena milžinišką krizę. Aptriušęs puritoniškas idealizmas, kuriuo anuomet amerikiečiai gyresė, šiandien yra nelyginant sugedusio konserto turinys, kuris rodo, kad anuomet kažkas gero yra buvę. Štai ko dėl Atlanto nuostatai, Bretton Woods konferencijos nutarimai pagaliau ir JTO statutas yra sutrunijusiais raštais. Šie kilnieji pažadai dėl kurių milijonai kovojo, žuvo ir šiandien pavergtos tautos kenčia, pamiršti, kol sugebės sutvarkyti praeities sąskaitas su Maskva.

Pastaroji siekia laika užvesti, antraeilės svarbos klausimus, kuriuos neabaigiamai svarsto, klausinėlius paimti, o tuo metu ginkluotis.

Nusiginklavimo klausimas yra tik politinis manevas, kurį daro nemažiau sumaniai, kaip Hitleris ruošdamasis karui.

Demokratijos idėjų yra amerikiečių apspaudyta, dar jų akys, kai jie sėdi už stalo pokatiniam grobiui pasidavę su tuo, kurie baisiausią vergiją pasaulyje ne vien savo šalyje yra sukūrus? Kur tos keturios laisvės, atlanto nuostatai, kurie parinti kraštuose, kuriuose gyvena darbi 150 mil. darer atsiderusiu sovietiniams pragare? Kur ta pagrindinė laisvė - žmogai namo negalėtų reikėti, kaip tam vėžėjui D.P., kuris visko neteko, uždrausta demokratiniu būdu laisvai pasisakyti ir rašyti? Neoriu būti per daug tikrus dar kartą nurodęs, kad visai tai yra šokis pagal bolševikų ir dolerio muziką. Ar ilgal bus tęsiama toji krizės politika? Ji gali užtrukti tam tikrą metą, kol kalbantys apie nusiginklavimą bus apsiginkluoti ir vėl vardan gražių idėjų pradėtas naujas ginklo žaislės, kuris įgyvendintų ant žemės rutulio anglosaksų visėpatvina. O iki tos valandos JTO, moralės atsparos netekusi organizacija, skęstų gėlių, skėdžių žodžių jūroje, ar tuo tarpu tik D.P. pakedena, bet Lietuva laiko užtomarštyje, tarytum ji būtų mirusi ir amžius palaidota.

LIETUVIS JTO

Taršų Sąjunga, kurios rūmai dar tūti stovi Ženevoje, palnytai buvo šatriai kritikuota. Toji kritika vertė ypač atkreipti žmogijos akis į naują tarptautinę organizaciją, kuria jau spėjo karčiai nusivilti. Tiesa, šio organizacija spėjo kai kuo atsivysti: tarnautojų priimti keturis kartus daugiau, kaip "atspaudai" T.S.-ga.

Leiskime šiai naują organizaciją apibūdinti Francois Bondet, Prancūzijos ilgametis ir atsargiajam ambasadoriai Berlyne ir Romoje: "Šienka posėdis po posėdžio, bet JTO blogi papročiai negerėja. Jos pasitarimai painūs, nemotivuoti, pradėjo kalbėti potvyniu kalbu, kurios ramina tik tada, kurie ją klauso. Ten paliečiamas aštrus kamaš, bet vėl žastama vairiuose niūnsuose. Uoronei reikšti ji nepaslan-ki. Ten galima visko rasti, išskyrus gyvos dyšios trupinėlį, rūpesti pasaulio klausimais." /Figaro 46.XI.29/

Ir štai pagarbusis autorius išėjo to merdejinio priežastčių: "Tai aiškinama galybių suskilimu. Taip, mes jo turime pakankamai, jei toji organizacija yra tik galybių nesutarinams parodyti, neabejotinai ji daugiau žalingsa, kaip naujinga. Žinoma, klausimas atvirai aptarti yra naudingas. Bet tai turi vesti į gara. Paryžius ar Loko success mums nepatikino, kad iš ten šiltesnis vėjas dvaltelėtų. Prieštaravimų itampa vis dieja".

Fr. P. uocė yra teisingas. Ištiesas metus tamponasi, bet iki šiol nieko gero nepasiekta. Esminių klausimų, nevė taikos sutarčių sudaryma, monog iš pasaulio aktyvūs pasiekimai ir dingsta slaptai pakampluose. Taria- moji taikos konferencija, pora mėnesių beužsitęsusi Paryžiuje, buvo lanti. Anglosaksai tai iš anketo žinojo. Kam komedija vaidinti? Ar ji tabuvo reikalinga, kad anglosaksams derybas su Krenlium palengvintų? Jei tik tiek ji teverta, nes nuošalyje esantieji turine būti visai pa- tenkinti, kad Byrnes pradeda "singsliuoti", o dėl nuovargio "pasitrauk- bar "susiprato", jog tuštie vieta visuomet geresne, kaip užinta kėlmo, net D.P. kurui netinkamji.

Tas pats Byrnes, kurį faktiškai rinkimus laimėjo respublikonai "ausirdino", komedija vaidino dėl "uštes palydovu taikos sutarčių sudarymo, kurios bus pasirašytos iki atainanšiu metu vasario mėn. Ką tat sako? Toks klausimo vilkinimas tals ne esminiais reikalais yra tik vandens pylinas ant bolševikiško naluno rato. Bolševikai vil- kina laiką turėdami atšy. Ditsla, o ko nori amerikiečiai, kurie toch- nologiskem karui pasiruošę?

Sveiku protu negalima suprasti, kodėl kaikiuriais klaidomis, pav. Triesto, buvo ginčytasi JTO. Teh visa savaitė buvo gaišinta klausimū: ar laisvos srities gubernatorius turi teisę duoti parėdymą policijos vadui. Jei jau tokie klausimai svarstomi JTO, kodėl iš viso ašies palydovų sutarčių svarstymas nustumtas į patamsius? Į šiuos visus klausimus galima atsakyti, kad paiku draugijoje išmincingam ne vieta. O toji paiku draugija gali puikiu būdu svarstyti veto, nusiginklavimo, Ispanijos ar D.P. klausimus, iš anksto žinant, kad visi sprendimai, nelyginant žinių rinkimas apie svetur esančią kariuomenę, kurios skaičių žino ir blogai veikiantis saugumas, pristirtinas prie tų nesusipratimų, kuriais ir vaikišku žaidimu JTO yra pasižymėjusi. Si klaida, anot Fr. Poncet, pilna klastos ir pamišimo sukuria net pavojingus papročius, kurie gali atsižymėti apgriauto pasaulio visišku sunaikinimu.

JTO tegalima palinkėti ano gydytojo žodžiais, kurie buvo be-
mirštančiam ligoniui ištarti: "Kai gerai ligonis atrodo. Širdis veikia neblogai, pulsas geras." Mirštančiam ligoniui teliko atsakyti: "Aš žinau kas per priežastis - pasveikęs mirštu."

NAUJAS ANTPUOLIS PRIEŠ FRANCO. JTO vėl įrodo naują bejėgiškumą išspręsti naują, būtent Franco diktatūrinės santvarkos pašalinimo klausimą. Sios nesėkmės priežastimi yra ta pati - bolševizmas. "New York Herald Tribune" š.m. gruodžio 5 d. vedamajame teisingai nurodoma: "Britai ir amerikiečiai labai norėtų įgyvendinti Ispanijoje demokratinę santvarką nesukėlę pilietinio karo." Ūia yra nebaigta mintis: neišileidus bolševizmo. Kai bolševizmas siaučia ar gresia visoje Europoje, galbūt, be mažų išimčių, išskyrus Pirinėjus, pastarusiuose noriai anglosaksai kalba apie demokratinę santvarką, bet kita ranka palaiko Franco.

Prisiminkime, kas dėjosi prieš keletą mėnesių. Australijos politinė žvaigždė E. Evatt birželio mėn. pirmininkavo S.T. pakomisiijai, kuri pasmerkė Franco santvarką. Vėliau jos nutarimas pakeistas, kad toji santvarka tiesiog negresia pasaulio taikai, bet gali gresmę sukurti. JTO svarsto santykius su Ispanija nutraukti, bet vargu ar tai padarys, nes anglosaksai priešinasi. Saugumo taryba rekomendavo individualiai su frankistine Ispanija kiekvienai valstybei tvarkytis. Šiuo klausimu dabar pradėdamos diskusijos JTO.

Senatorius Tomas Connally, JAV atstovas, ypač aštriais žodžiais, bet tik žodžiais, puolė Franco. Jis reikalavo Franco atsistatydinti ir pereinamuoju laikotarpiu sudaryti laikiną vyriausybę laisviems rinkimams pravesti. Šis siūlymas Franco įžėidė, o jis, matyti pakankamai tvirtas, kad drįso įteikti JAV protesto notą, kurioje nurodo:

1. Ispanija ne fašistinis kraštas, nes gerbia pagrindines laisves.

2. Franco santvarka ne jėga, o tautos pasirinkta kovoti prieš bolševikinę tiraniją.

3. Santvarka nieko bendro neturi su ašies valstybėmis, nes jų narių tebuvo tik 2% sukilimo metu.

4. Santvarka pilnai atstovauja tautai, nes ji lojali, nors iš anos pusės Pirinėjų nuolat kurstoma.

5. Ši santvarka nekliudo bendrauti su JTO, nes Ispanija nemažiau už kitas valstybes trokšta taikos.

6. Ispanijoje pagrindinės laisvės yra saugomos ir gerbiamos.

7. Ispanija atmeta bet kurį žsikišimą į jos vidaus reikalus.

Connally visai nenorėjo siūlyti diplomatinius santykius nutraukti, ar ūkiškai nebendrauti, kaip tai siūlė Lenkija ir Dudija, nes tai galėtų privesti prie naujo pilietinio karo, kuris turėtų įtakos ir tarptautiniams santykiams.

Hartley Shawcross mano, kad ir frankistinė Ispanija gali būti naudinga Europai atstatyti. Daugelis valstybių remia anglosaksų nuomonę.

Prancūzija reikalauja iš JTO surendimu, o ne samprotavimu. Ji norėtų, kad Franco atsistatytų. Norvegija siūlo valstyboms iki 1947. l. p. d. pasisakyti ar jos pasirošiusios su Ispanija santykius nutraukti. Šis pagedavimai jau ir likę, nes esmėje anglosaksai su Ispanija santykių nenutraukė, kad vieton žinomo blogio nesukurtų kito dar didesnio.

TURKIJOS POLITIKA. Š. m. gruodžio 2 d. turkų ministro pirmininko Redjep Peker pareiškimas rodo, kad santykiai su sovietais yra senoje itampoje. Atlaikibus Irakijoje esančią karinomenę, spaudos atstovams taria: "Aš nieko negaliu naujo pasakyti apie mūsų santykius su STRS. Maskva, po mūsų antrosios notos, pareiškė Londonui, kad sąsaurio klausimu su mumis nori tartis tiesiog. Mes tuo klausimu atsakėme antroje notoje. Paigiam nieko negaliu pridurti. Jei kuri valstybė strateginiais ar akiškais sumetimais reikalauja iš kitos to, kas jai sudaro gresnę nepriklausomybei, tai kelia pavojų pasaulinei taikai ir grįžta laisvos valstybės idealus."

Graikos klausimu priduria: "Tie, kurie prileidžia, jog graikų "gaujos" siekia atkirsti kelią susisiekti sausuma su turkais, manau remiasi naujojo bulgarų mini t.rio Dimitrovo pareiškimu."

Turkai, būdami dviejų kontinentų sankryžoje lengvai pažeidžiami, ypač yra lankstūs tarptautinėje politikoje. Po pirmojo kontinentinio karo, 1914-18/, nors ataturkas buvo dideliu bolševikų priešu, turkai bičiulavosi su Maskva. Balkanu klausimas rodėsi lyg pamirštas. Musolinio pasirašyta sutartis su Tirana turkus privertė vėl susidomėti Balkanais. Ir štai vėl padaro keistą posūkį: pasirašo su amžimu priešu - Graikija draugiškumo sutartį. Šie du įvykiai puikiai apibūdina Turkijos užsienio politikos lankstumą.

Šiandien Balkanai pavergti. Šis faktas verčia turkus ieiti į glaudesnius santykius su graikais. Jugoslavijos-Bulgarijos susitarimu dedamos visos pastangos, kad tievi valstybės sausuma, būtent Irakijoje nesusisiektų. Ši užduotį iš dalies atlieka graikų "sukikėliai".

Sovietai daro nemažą spaudimą iš Armėnijos, nes kai kurie armėniški sodžiai yra turkų rankose. Turkija nusistačiusi kovoti iš bet kuria kaina ginti savo nepriklausomybę. Turkijoje sovietai negali varyti propagandos, kaip tai darė Irane. Dardanelams apginti jie ieško anglosaksų paramos. Tuo nesitenkama, nes senoji muzulmoninė imperija siekia palaikyti gerus santykius su arabų pasauliu. Religijos tampa turkų ir sovietų ginklu, kuriuo abi pusės kovoja.

S. m. kovo 17 d. turkai pasirašo draugiškumo sutartį su Iraku. Šio mėn. pabaigoje turkų ir irakiečių užsienių reikalų ministrai susirenka Bagdade aptarti būdams pasipriešinti Maž. Azijoje besiaučiančiam bolševizmui.

Arabai mielai sutinka bendrauti su turkais, bet juos skiria vienintelis Aleksandretės klausimas. Jis tuo tarpu atidedamas į šalį, nes bolševizmo gresmė yra pavojingiausia. Iš kitos pusės turkai nenori eiti per daug toli santykiuose su anglosaksais, kad juos per anksti neįveltu į katastrofą. Turkų politika remiasi jų patarle: temp virvę, bet saugok, kad ji nenutrūktų.

PRIE STALINO KARŲ TO. Londo gerai informuoti, skuoksniai tvirtina, kad Stalino sveikata kritiška. Lapkričio 4 d. jis nugabentas į Soči. Prieš kelėtą savaitių Trumanui pranešė, kad jis negalys priimti kvietimo pasinatyti, nes sveikata neleidžia. Lapkričio 7 d. daug kas kalbėjo, bet "mokytojo ir marsealo carinius traukinius plėšėkavusio" pritrūko. Paskutinį kartą jis viešai pasirodė rugsejo 8 d. motorizuotų dalinių parade. Rugsejo 24 ir spalio 23 d. žurnalistams duoti pasikalbėjimai buvo patiekti raštu. Lapkričio 7 d. nesirodė net Politbiuro iškanšos. Kur dingę Berija, Vorosilovas, Kaganovičius, Malenkovas ir Mikojanas - nežinia.

Londonė manoma, kad Stalinas turis susirasti tris pavaduotojus:

ministrą pirmininką, karinių pajėgų vadą ir bolševikų partijos sekretorių.

Kolotovas galimas kandidatas į ministrus pirmininkus, nes jis iki 1941 m. buvo komisarių tarnybos pirmininku.

Kariuomenės vadu grėičiusis, liks gen. Bulganinas, Kremliaus naujoji žvaigždė.

Bolševikų partijos sekretoriumi grėičiusis bus Malenkovas, kuris su Ldanovu yra Orgbiuro nariais.

Malenkovas, Bulganinas ir Kolotovas yra azistinės politikos šalininkai, o prieš europinę kultūrą vadž nepalankiai nusitaikę. Sovietai yra barbariško aziatų kurinyse, suprantama, kad to mokiniai negali pakeisti europinės šviesos.

IŠ KUR PUTO S L I E T U V O S

KAS LEDAI DAIRYVAM LIETUVOJE

Pro galėšią uždangą pr siųrusis labai šyksšios žinios iš Lietuvos. Daugelis tų žinių yra sąf. bruktos, kartais neva patriotiniais motyvais, kuri turi pridengti žinių laidejų bizni, bet dažniausiai, provokaciniais, kad įtikintu mas, jog Lietuvoje nebėra lietuvių, nebėra partizanų, o dėlko jūs šia bekovojate. Todėl labai atsargiai šiu rime į visokias "patriotines" ir provokacines žinias iš Lietuvos, labiau vadovaudamias šioje srityje skepticismu negu gundonešivimu.

Jis duodama pluošta žinių, kuriomis pasitikima, kad jos yra apytikelės.

PARTIZANŲ VIKLA. Mas mano, kad komunistai Lietuvoje pakeitė taktikę, tas labai klysta. Atvirkščiai, Lietuvoje diktatorinis režimas yra labai sustiprėtas ir kovą dėl laisvės vyksta žiauriausiomis sąlygomis. Tačiau šiu dienu Lietuva vada žūbtutinę kovą, ir partizanų valios išnėti joki bolševikų banditiniui metodai nepalaužia.

Šią vasarą Maskvos budeliai bandė suraškinti Lietuvos partizanų veiklą, bet nepasisekė. LESH vidus r. ikalu "ministeris" gen. maj. Bartašūnas ir sauguro CGS gen. Efimovas reikalavo iš Maskvos RVD dalinių likviduoti partizanas. C. gužes mėn. Vilniaus, Kauno, Šiaulių, Panevėžio apylinkėse buvo rusu prisiusta 10.000 ginklotu vyrų. Birželio mėn. buvo vykdytas partizanų valytas. Inkavedistu buvo suorganizuoti trys kovų laukai: Kaunas - Marijampolės, Panevėžio-Rokiškio ir Žemaitijoje. Šiose kautynėse buvo keltis šintų partizanų ir kelis kartus daugiau bolševikų. Nespašydami šiu kautynių, norinė tik pabrėžti, kad partizaninė veikla Lietuvoje yra aktyvi, kad lietuvių tautos pasiryžimas iškovoti Nepriklausomybę yra nepalaužiamas.

Pastaruoju metu bolševikai šiosi apgaulingu metodu partizanams išaiškinti. Jie, siunčia į partizanų eiles provokatorius britų, amerikiečių, švedų uniformomis, neva, partizanams padėti, o faktinai juos dešifruoti. Tačiau ir ši apgaulė bolševikams nesiseka, nes toki "paraišutininkai" yra partizanų susaikinami.

Nelygioje kovoje Lietuvos partizanai nusipelno didžiausios pagarbos ir kiekvieno lietuviio meilės. Garbė partizanams.

tačiau nepakenka jiems žodinės paramos, bet ir savo darbais, lygiai kaip partizanai, kovokime visais frontais dėl Lietuvos Nepriklausomybės.

ATSARVAS KOL VE MAS NEPRIŽTAME

Paskutiniu metu daug kur iškeldintieji skatinami grįžti namo. šiuo klausimu "Daily Mail" rašo: "Iškeldintieji, gyvena vakarinėse srityse, skatinami grįžti namo. Kiek tai liešia Pabaltijo D.P., ju grįžimas priklauso nuo šių sąlygų, kurias turėtu sudaryti tarptautinė komisija kiekvienoje Pabaltijo valstybėje:

1. Sovietų kariuomenę ir M. V. L. pasalinus.

2. Lietuvius, latvius, estus gražinti iš Livio ir kitų Rusijos sričių;
3. laikinas vyriausybės sudaryti, pasiremus laisvais rinkimais;
4. Gražinti pagrobtą turtą iš tų tautų ir atlyginti už jų užmuštus piliečius.

M U S Ų G E T I M Ų I

P A B Ė G Ė L I Ų K L A U S I M Ų

Pabėgėlių klausimui "New York Herald Tribune" Nr. 19845. vedama-
jame rašo: "IRO vėl ginčijasi dėl 1,2 mln. pabėgėlių, nes bolševikai
nori tik jų sąlygomis toje orga. izoliacijoje bendradarbiuoti. Jiems pa-
darvta daug neblaidų, bet dabar vyksta kova, kad pabėgėlius priverstų
grįžti į jų kilmes kraštus. Tai turkdytu "nep. trispalvis" karininkai
prisiusti iš pabėgėlių kilmes kraštu, pameriodari apstada, varydami
propaganda ir nutraukiant bet kuria pagalba tiems, kurie atsisakytų
tai daryti.

Šis sovietinis senprotarinis kelia abejonių. Ne vien bėgama nuo
Franco, bet ir kito totalitarinio režimo - komunizmo. Per milijoną
pabėgėlių sėdėda iš lietuvių, latvių, estų, lenkų, jugoslavų, kurie
stengėsi pabėgti nuo IRO ar bei tų buvusių sąjonių ar kitokia
ekspansine Rusija. Skirtumas tas, kad darbe Rusija su pabėgėlių klau-
simu buvo susigyvenusi, bolševikai per IRO juos nori apšaukti "fa-
šistais" ar "kuro nusikaltėliais."

Džiugu, kad bolševikiniam požiūriui pasitryšino kitas pasaulis,
kuriam vadovauja H. Roosevelt, nepakiltiama bolševikų ar rusų ne-
draugingumui. Jos nuomone, skirtingų požiūrių žmonių gali demokratiš-
kai santvarkoje sugyventi. Kol šiu būdų bolševikai pamina vargū ar
buš išspręstas pabėgėlių ar kitas kurias klausimas.

L I E T U V O S K O V O S D R A M A I

L I E T U V O S K L A U S I M O T I R I S B Ū T I I Š S P R E S T A S

Kai sovietai sūtriai puolę smetai už kasinamasi glėbėti buvu-
sias vokiečių kolonijas, buvucio britų pirmininko sūnis Randolph
Churchill "Daily Mail" prabilo: "Bolševikai daro didelę klaidą skus-
damiesi dėl Pietų Prūsijos noro glėbėti bulkurias provincijas, nes
Pabaltijis juo labiau turi būti plevestas kaipano glėbei.

Anksčiau ar vėliau IRO ar Tūkmos konferencijoje, tū respublikų
klausimas turės būti išspręstas. O tai Sovietams sudarys nemalū rūpes-
tis.

Sovietų atstovas Lingov, pasirengęs IRO ndostatu parag. 77 iške-
lė skundą. Jis nurodė, kad globa yra būtina žemėms valdomoms mandatu
ar po šio karo atskirtoms nuo kurių valstybių.

Pabaltijo valstybės glėbčiai priskirtinos prie antros rūšies
globojamųjų. Tas pat senprotarinis pritaikintinas Sovietų atplėštomis
sritims nuo Lenkijos, Suomijos, kurios buvo priešų kraštais, nes Suo-
rija Sovietams karą paskelbė, o Sovietai žygiavo drauge su vokiečiais
Lenkijai užimti 1939 m., jai pasidalyti.

Lišku, kad sovietai pradėjo toli siekiantį politinį žaidimą. Pa-
baltijo valstybės gali už geležinias užtvares ir, deja, niekas negali
pātirti kas ten dedasi. Viena yra žinoma, kad ten yra padaryta didžiau-
sias nusikaltimas žmonijos istorijoje.

Čėdingu nusitarimu, padarytu tarp Ribbentropo ir Molotovo, šias
valstybes 1939 m. spalio mėn. sovietai užėmė. Tūkstančiai pabaltiečių,
bolševikams nedraugiškai nusitaikusių, išėduyta...

Jai bolševikai, anot B. Thompson, nebūtų Pabaltijo užėmę, jis bū-
tu galėjęs išvengti ir načiu pavojaus".

Pabaltijo klausimas yra neišspręstas. Jis taiku būdu ar pasau-
linės katastrofos metu bus staistije išspręstas.

KODĒL JĪS ATSTOJAVO ?

- Blogai. Pāvycs kīrrināšis zīs jūs īslīvaisē -- parālvos ne vienas, perskaitēs atgalivā. Nātīt, nātīs norējāi būtī deputatū.

- Gāl būt aš īr norējān atstovautī, bet jūk šīs mandatas priklāuso ne nuo manēs, o nuo visuomenēs. Jāi jīe būtu patīkējē, gāl būt īr būtu īšrinķē.

- O kodēl neišrinķē ?

- Nāzē, priežastelē: rīnkīng neļuvo.

Kalbu apīc lietuvīu trentīnīu katalīkīškās akcījas amerikīšīu zonos atstovū suvažiavīng šīn īnfelde.

Kād yra organizōjān, katalīkīškojī akcījā, stovyklos gyventojūs īnfōrmēvo klēbons. Paskīn gīrdējōmē, kad Boleīnfelde īvyks katalīku suvažiavīngs. Sužīnōjōmē īr koki katalīkīši vyks ī tū suvažiavīngā.

Tuo šīn īr prasīdējō nāišīn akcījā.

Kaip īš pradīzīu mēs katalīkī, sutīkōmē šīltāi šīn naujīcīngā/kād steīgīkā katalīkī akcījā/, taip paskīn nuo jōs jōi neatsalōmē, tātī susīlīkēnē.

Kodēl nebūvo galīnā visus parpījīdīšīus padīformuotī, kad taks suvažiavīngs īvyks: galīnā būvo bēndrāi aptertī īr atstevū klāusīngā, kad nūstatōnī tokīe īr tokīe sīstē. O gal mēs, katalīkī, būtu mēn nūmatē kā nōrs kītā pasīstē. Žodīzīn, pēdīnā būtu aptarē brolīškāi.

O dabar īšējō labāi slāpšī. Nāzēkas nūvykō, atstovāvō stovyklos katalīkus, o grīžē ne pusēs žōdīcī nēprasītārā, kad jīe ten dālvāvō, kā gīrdējō, kā nūtarē.

Apīc suvažiavīngā offīcīlīnā sužīnōjōmē tīk īš spaudēs/Trentīnīu šīn/, straitōmē grāzīus žōdīzīus, kad katalīkīškā akcījā suvažiavīngs nūtarē organizuotī, kad K.A. uždāvīngs yra sklēstī Dīevō karālystē žēnējē īr taip padētī gērīnū kovotī priēš blōgī. Šīs kovos sīktyvīnīng lāukīs visā trentīnīu bēndruomenē, mūsā kryžīlōjānōjī tautā už gelezīnēs uždangēs, Svēt. pīs Tēvas īr patsā Dīevās.

Žodīzīn, īš tū sīlūzīn nātītī, kad katalīkīškojī akcījā yra tokīa, kokiā mēs katalīkī nōrīnē katytī, kad turētī. Tād šēi taip īš tīkrūjū yra, tātī kam rēikējō tokīas nāišīkūmās dārytī, kum slāpstytsī. O jēi taip īr tōlīnā bus dārōmā, tātī daugīs katalīku nuo tōs akcījos turēs susīlīkētī, bījōdēnī, kad nebūtū ītroutī ī koki nōrs partīnī krimelī. Lēs nēītarīngā īr nēūzīrīnējōmē ītarīnāis, bet kad jūs pōnāī organizatorīal, taip dāzētē, taip norējōtē dārytī, tād taip īr īšējō. Žōdīzīnāis kalbējōtē grāzīāi, bet vykātē pōgal princīpā: nēzīūrēkīt kā mēs kalbēn, bet zīūrēkīt kā mēs dārōn.

Lieli Pōnāi. Gerū katalīkū yra īr kītū politīnīu īsīšīkīngū žmōnīu tarpē. O jūs īr vėl nōrītē juos īšskīrtī īr nēprīntī ī katalīkū tarpā/tīkō tō žōdīcī presmē/.

J A U N I K A S

J I E S Ū K C V O J A K Ū I A

L I E T U V A

Šīnīs dīenonīs īšējō 2-āsīs "svīesās" nr. Tīmē yra labāi aiškāī pāsīsakōnā, kad šīs jaunīngs cīnā īš vīen sū kovōjānōcīa lietuvīu tautā okupuotōjē Līetuvōjē. Kpāš atkrēpīa skaitytōjō dēmesī. Alg. Mikulēnō strāipsnīs "Kryba īr patriotīzms". Jīs šīa sunīekīnā visus tuos žōdīnīus patriotus, kurīs patriotīzmu nē rētāī spekulīuōjā. Tīe skālbīs nēīšgyventā, bet falšyvu patriotīzmu. Jīs sunīekīnā tuos vadus, kurīs nīekād nēkōvōjō, bet īš kovos lāuko tīk bēgō.

" Ypāc dabartīnēsē sākīngs: kīekvīnās, urīs yra arba pretēnduōjō ī vadus, kokiš nōrs prānē, kīekvīnū stvėjū, vadīnāsī īr sunkīosē valādōsē, turī dālintīs līkīnū sū savō tautā. O vadāī jūk pavōjāus valādōsē, labāusīāī īr rēīkōlīngī.

Todėl mums ir juokingi be galo tie "vadai", kurie kovą teatre sėdi ložėse, ne scenoje, laisvi nuo pareigų ir garbės mušti ir kentėti už savosios tautos laisvę. Ir tik gerai išsiklausę, kad nebegirdėti nei vieno šūvio, kad kovotojai miega/mirę/, pasipils gyvenimo ir su būgnų pagalba švęs laimės šventę. Laimė, kad tokių vadų nėra daug. Tiesa, realia jie niekad nekovojo. Tik žadėjo ir ragino kitus. Bet kuomet buvo realus reikalas kovoti...

"Sviesos" pasirinktas kelias sveikintinas ir linkėtina jaunimui realiai kovoti dėl Lietuvos atsikūrimo.

Iš šalies vis girdime priekaištų, kad "Sviesa" yra kairioji jaunimo laikraštis. Bet mums kyli abejonė dėlto, kad čia bendradarbiauja dešinieji poetai: H. Nagys, A. Nyka-Biliūnas ir K. Atrodo, kad jaunimas nebeneri skirstytis į kairę ir į dešinę, bet nori eiti plačiu Lietuvos keliu. Jei taip iš tikrųjų būtų, iš mūsų pusės dar ir antras sveikinimas jaunimui.

ARGI TAIP GALĖTŲ BŪTI ?

Mūsų korespondentas rašo, kad vienoje stovykloje pasirodė ateitininkų laikraštis "Ateities žygiai", kuriame be ištisos eilės gražių straipsnių yra idėta tokia žinutė: "Nestojantiems į ateitininkus yra įkurta skautų "Asilo Uodegos" dr. ja. Prašomi visi ten užsirašyti. Mes siunčiame linkejimus. Red. ja."

Skautams pradėjus aiškinti šį reikalą, ateitininkai pasiskundė policijai, kad tai skautų provokacinis darbas. Lietuviškoji policija ėmė tardyti skautus. Kai pagaliau nieko nepaaikšėjo, tai ateitininkai išnešė rezoliuciją, kad tai komunistų darbas. Neišspręsdami kas čia kaltas, mes manome, kad tai yra mūsų gimnazijų ir mūsų partijų nesveikos politikos paseka: jaunimas užgot rintai mokėsis gyvenimui, besimokydamas įnasi negražių provokacinių žygių. Apšaugok Viešpatie Lietuvą, kad jaunimas parveš jai tokius "žygius".

KOKIA ATEITIS LAUJA D. P. ?

Siame amžiuje praeis mūsų nebėr. Gyventi iliuzijomis taip pat pavojinga. Būdami realistai, žiurekine blairiai ir gyvenimiškai į ateitį: mūsų ateitis gali būti sunki ir tragiška. Tačiau, ir sunkiausioje, žiauriausioje padėtyje, nemustokime vilties ir tikėjimo. Nors ir pats velnias griebtų, prieš jį kišant į pragaro katilą, gyvename, kovojame ir mirštame dėl nepriklausomos Lietuvos.

Iš taro tikru konkrečių duomenų matyti, kad mus vers grįžti į sovietinę okupuotą tėvynę. Prievarta gal būtų bus ne žiauriai fizinė, bet žiauriai moralinė ir šiek tiek fizinė. Bus veroma agitacija, bet bus uždrausta kontraagitacija. Antirepatriaciniai bus izoliuojami. Tačiau mes užtikrinam, kad be jokios kontraagitacijos, labai mažas skaičius savanoriškai tegrįš į sovietinę Lietuvą. Be agitacijos, visi pabėgėliai yra sąmoningi, kad kol bus Lietuva sovietų okupuota, kol ji nebus visiškai nepriklausoma valstybė, tol lietuviai negrįš į ją. Mus prisilegs blogesnių maistų aprūpinami. Bet mes esame įpratę, mūsų tėvai. Ūkininkai mus mažus bausdavo, neduodami valgyti, rusų ir vokiečių okupantai mus suaugusius persekiojo neduodami valgyti. Mes įpratome ir nevalgę ir blogai pavalgę atkakliai ginti savo asmens, tautos ir valstybės laisvę.

Jei negrįšime ir jei įsivys karas artimiausių laikų, mus laukia arba emigracija arba įjungimas į vokiečių ūkį. Kaip čia būtų geriau, sunku oranašauti. Net jeigu ir įvyktų karas, tai yra daug šalininkų, kurie tvirtina, kad Europa, išskyrus, gal būtų Angliją, atsidurs bolševikų rankose. Taigi, jie tikina, kad ir ne karo, lygiai kaip karo atveju reikia upleisti senutę, agonijon patekusią Europą.

Ir emigracijos ir į vokiečių ūkį įjungimo atveju, mes trokštume, kad lietuviai iš anksto pasiruoštų sutikti su kuo likimą.

- 14 -

Siam tikslui reikia mokytis amatų, kalbų, ieskoti lengvesnių ir geresnių darbų, kad lietuviai išsaugotu sveikatą ir gyvybę ateities Nepriklausomai Lietuvai. Mes nesame priešingi darbui, bet esame priešingi DP lietuvių išnaudojimui, jų fiziniam naikinimui. Viską darysime, kad atsilaikytume prieš jėgą, priespaudas, moraliskai ir fiziškai, kad išliktume sveiki ir kovingi savajam kraštui.

TAKLA NAUJAI OKUPACIJAI

Savu laiku Augsburgėje visuo enės veikėjas Daugėla paprašė pulk. Gardener naujos, amerikoniškos okupacijos Lietuvai. Dabar vėl "Žiburiai" išspausdino Kilnos vedamąjį, kuriame jos moko mus, kad be leidimų nevažinėtume iš zonos į zoną, kad nespekuluotume ir t.t. Mes taip pat pasisakome prieš nusikaltimus, bet tik nenorime mes patarnauti trečiajai okupacijai Vokietijoje. DP sulyginio su kriminalistais ir neleidžia laisvai važinėti. Kodėl mes turime jaustis kaip vergai ir negalime laisvai judėti? Mus kaltina spekuliacija, bet kas daugiau spekuliuoja, vokiečiai, amerikiečiai ar DP, tai didelis klausimas. Įstatymus mes gerbsim ir jų klausysim tik tuo atveju, kada mes matysime, kad mus laiko laisvais, teisėtais žmonėmis, kada tie įstatymai bus naudingi lietuvių ir Lietuvos interesams.

LEONAS BLUMAS IR MŪSŲ SOCIALDEMOKRATAI

Savu laiku Leonas Blumas buvo pateiškęs norą kalbėtis su Lietuvos socialdemokratų atstovu. Bet Europoje neatsirado tokio lietuvių socialdemokrato, kuris susikalbėtų su Blumu. Dar, rodos, anksčiau mūsų socialdemokratai rašė laisšką į Ameriką ir maldavo, kad bent vienas Amerikos lietuvis socialdemokratas vyktų į Europą atstovauti Londone ar Paryžiuje lietuviškajai socialdemokratijai, nes Europoje nėra nei vieno lietuvių socialdemokrato, kuris mokėtų bent vieną Vakarų Europos kalbą. Taip Leonas Blumas, matyt, ir nebus susilaukęs socialdemokratų atstovo, o jis šiandien daug galėtų padėti lietuviams. Mūsų socialdemokratai veikia pagal tą lietuvišką posakį: aš nemoku nei skaityt, nei rašyt, bet labai noriu karaliumi pasidaryti.

BALIŲ TŪKSTAI IAI, O D.P. NIEKO

Mūsų žiniomis "Žiburių" redakcija savo metiniu proga suruošė šaunų balių, kuris kaštavo nemažą tūkstančių. Bet kai po to "Žiburių" balia s, buvo paprašyti išmestiesiems DP paaukoti, jie tai padaryti atsisakė.

AKTUALIAUSIA

SOVIETAIS NEPASISEKĖ SUGAUTI SPEIČIAUS

Sovietai tikėjosi, kad per paskutinius 4 ministerių pasitarimus ir UN konferenciją Amerikoje privers išduoti jų okupuotų kraštų DP. Tačiau jiems šis politinis tikslas nepasisekė. Dauguma balsų sovietų reikalavimus atmetė ir nutarė toliau globoti DP. Vargšai tie sovietai, kaip jie bebando daugiau išpisti žmonių, bet vis nesiseka. Šioje kovoje už DP likimą daug nusipelnė Rooseveltienė. Mat reikia išpirkti vyro nuodėmes.

MURVIRTO LA GUARDIA

Gerokai pasipelnęs tas Italijos žydėlis iš DP kailių, pagaliau nuvirto nuo savo pelningos kėdės. Žinoma, geriau jam karviu kailiais spekuliuoti.

-Šio numerio kaina 1,5 RM.